

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/587/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214203587
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holič
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214203587.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Holiča a členov JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Zlaticy Javorovej v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o 4.878,23 eur, o odvolaniach žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo 17. októbra 2014 č. k. 11C/215/2014-48 a proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda z 8. januára 2015 č. k. 11C/215/2014-63 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Nariaďuje súdu prvého stupňa vykonanie opravy označenia žalovanej v úvodnej časti jeho rozsudku.

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Nariaďuje súdu prvého stupňa vykonanie opravy napadnutého uznesenia v označení žalovanej a položky sadzobníka súdnych poplatkov.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa voči žalovanej domáhala zaplataenia majetkovej škody vo výške 4.065,19 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 813,04 eur, pričom žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej (o žalobe založenej na tvrdenom nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní vedenom týmto súdom pod sp. zn. 5Er/674/2010 s následným vyvodzovaním zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup) odôvodnil právne § 3 ods. 1, 2, § 9 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, 2 a § 17 ods. 1 až 3 ZoZS (zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2012), § 44 ods. 2 E. p. (Exekučného poriadku č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov), čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a čl. 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Svoju argumentáciu podporil rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 520/2012, sp. zn. I. ÚS 41/02, sp. zn. IV. ÚS 471/2012, sp. zn. II. ÚS 57/01, sp. zn. I. ÚS 46/01, rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 126/2009, 4Cdo 24/04, 5Cdo 171/2009, 4Cdo 11/2012, 3Cdo 164/1996, ako i rozhodnutiami Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 1018/07 a 31Cdo 3489/2007. Vecne zdôvodnil, že 15. júla 2010 podal súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý na Okresný súd Galanta (exekučný súd) žiadosť o udelenie

poverenia na vykonanie exekúcie, ktorú uvedený súd zamietol uznesením z 27. januára 2011 č. k. 5Er/674/2010-22 (z dôvodu neskúmania neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, v dôsledku čoho rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul priznával oprávnenej aj plnenie v rozpore so zákonom, ako aj dobrými mravmi, pričom aj rozhodcovská doložka bola posúdená ako neprijateľná zmluvná podmienka). Exekučný súd postupoval v súlade so zákonom, keďže E. p. stanovuje lehotu 15 dní na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre prípad, že súd nezistí rozpor exekučného titulu so zákonom (o taký prípad tu nešlo. Žalobkyňa taktiež nepreukázala, že v postupe exekučného súdu boli zistené prietahy, keďže podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len SR) až po konštatovaní porušenia základných práv (čl. 48 ods. 2 Ústavy SR) Ústavným súdom SR sa otvára možnosť podať predmetnú žalobu. Z judikatúry Ústavného súdu SR tiež vyplýva, že nedodržanie zákonnej lehoty automaticky nezakladá nárok na náhradu škody. Rozhodnutie o trovách konania súd prvého stupňa odôvodnil poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p. a úspechom žalovanej, ktorej trovy v danom konaní nevznikli.

Proti uvedenému rozsudku podala v celom rozsahu včas odvolanie žalobkyňa, s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala, že postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a vec nesprávne právne posúdil. Súd prvého stupňa podľa nej rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou (obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 ZoZS v znení zákona č. 412/2012 Z. z.), hoci interpretácia hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti aj založenia zodpovednostného právneho vzťahu, pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti (potom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu) nie je možná. Uplatnením opačného názoru de iure aj de facto by došlo k aplikácii princípu priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd prvého stupňa neozrejmil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty do času, kým došlo ku konečnému rozhodnutiu. Exekučný súd posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu prvého stupňa neprislúchalo polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Mal povinnosť aplikovať platné právo a prihliadať na stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „ESLP“), teda aj na právo na spravodlivý súdny proces (osobitne právo na prerokovanie vecí v primeranom čase). Dohovor o ľudských právach zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom, ktorý by vyhovel požiadavkám čl. 6 ods. 1 (zahrňujúci aj právo na rozhodnutie vecí v primeranej lehote). Zodpovednosť štátu podľa uvedenej judikatúry vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy. Súd prvého stupňa tiež nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom, preukazujúcim výšku, v akej mal nesprávny úradný postup na žalobkyňu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jej majetku.

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa uložil žalobkyňi povinnosť do 3 dní od právoplatnosti uznesenia zaplatiť súdny poplatok za odvolanie 20 eur a toto rozhodnutie odôvodnil položkou č. 13 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou zákona SNR č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „ZoSP“ a „sadzobník“).

Aj proti takémuto uzneseniu podala žalobkyňa včas odvolanie a navrhla ho zrušiť, namietajúc absenciu odôvodnenia ako jednej zo zákonom predpísaných náležitostí súdneho rozhodnutia. V sadzobníku súdnych poplatkov nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania proti rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Analogické rozširovanie úkonov podliehajúcich poplatkom podľa Ústavy SR neprichádza do úvahy. Podľa ustanovenia § 18ca ZoSP ako prechodného ustanovenia v zákone, možno podľa predpisov účinných od 1. októbra 2012 vyberať poplatky len v konaniach začatých po takomto čase a o takýto prípad tu nešlo (žaloba bola podaná v septembri 2012). Poplatková povinnosť nie je jasne a jednoznačne stanovená a žalobkyňi bola uložená v rozpore so zákonom. Spoplatňovanie procesného úkonu sa musí riadiť časom začatia konania (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5MCdo 14/2007 z 30. júna 2008). V čase začatia konania bolo súdne konanie o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom oslobodené od súdnych poplatkov (išlo o vecné oslobodenie), teda konanie bolo od poplatkovej povinnosti oslobodené celé. Žalobkyňa poukázala na rozhodovaciu prax okresných súdov (Okresný súd Komárno a Okresný súd Rimavská Sobota), ktoré pristúpili k zrušeniu

uznesenia o povinnosti zaplatiť súdny poplatok podľa položky 7a a na podporu svojho názoru poukázala žalobkyňa aj na závery rokovania občiansko-právneho kolégia Krajského súdu v Banskej Bystrici.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd po zistení, že odvolanie proti rozsudku podala včas účastníčka konania a to proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 201 a § 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok prvostupňového súdu v medziach odvolania žalobkyne (§ 212 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny a odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami žalobkyne v odvolaní, odvolací súd doplnil ďalšie dôvody.

Žalobkyňa predovšetkým nepreukázala naplnenie primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu a to nesprávny úradný postup. Tvrdenie žalobkyne o nevydaní poverenia na vykonanie exekúcie exekučným súdom po dobu viac ako 364 dní nebolo pravdivé. Z pripojeného exekučného spisu bolo jednoznačne preukázané, že k zamietnutiu žiadosti o vydanie poverenia došlo po uplynutí 196 dní, pričom žalobkyňa žiadnym spôsobom neodôvodnila zásah do jej práva prekročením lehoty. Súd prvého stupňa správne ďalej konštatoval, že zákonom stanovená lehota 15 dní od doručenia žiadosti sa vzťahovala výlučne na prípad nezistenia rozporu žiadosti, návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, dôsledkom čoho bolo následné udelenie poverenia (požadovaného zákonodarcom v zákonom stanovenej lehote). Podľa § 44 ods. 2 vety tretej E. p. ak však súd zistí rozpor žiadosti, návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne (zákonodarcu v tomto prípade upustil od stanovenia lehoty). Odchylný postup má svoje logické opodstatnenie, keďže negatívne rozhodnutie súdu má už charakter uznesenia, preto vyžaduje obstaranie si súdom spoľahlivého podkladu pre potvrdenie záveru o rozpore žiadosti, návrhu alebo exekučného titulu so zákonom. Jeho náležité vyhodnotenie si tiež vyžaduje určitý čas a lehota 15 dní by zjavne nebola postačujúcou pre uvedený postup súdu. Nemožno tiež prehliadať, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ako aj podanie návrhu na vykonanie exekúcie žalobkyňou ako oprávnenou, nebolo dôvodné (dôvodom zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia bol rozpor exekučného titulu so zákonom, preto zákonom stanovené podmienky na vedenie exekúcie voči povinnej osobe ani neboli dané). Po právoplatnosti uznesenia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia bolo exekučné konanie zastavené.

S poukazom na uvedené došlo k vyvráteniu už samotného skutkového základu primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu, v dôsledku čoho dôvodne súd prvého stupňa žalobu zamietol (žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno o nesprávnom úradnom postupe exekučného súdu).

K argumentácii žalobkyne poukazujúcej na absenciu vysvetlenia týkajúceho sa stavu právnej neistoty (v ktorej sa žalobkyňa mala nachádzať po dobu od podania žiadosti o vydanie poverenia do rozhodnutia súdu o zamietnutí žiadosti) odvolací súd uvádza nasledovné. Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (napr. sp. zn. I. ÚS 16/02) nedodržanie zákonom stanovenej lehoty sa nepovažuje automaticky za porušenie základného práva účastníka konania, pretože je potrebné zohľadniť všetky okolnosti prípadu. Tie v danom prípade spočívali v postupe samotnej žalobkyne, ktorá podávala na súd návrhy na vykonanie exekúcie v enormne hromadnom počte, ktorý objektívne znemožnil zamestnancom súdu, vybavujúcim exekučnú agendu, konať v kratších stagnačných lehotách. Na uvedené skutočnosti bolo reagované aj legislatívnymi úpravami. Cieľom bolo zamedziť paralyzovaniu činnosti súdov (predovšetkým exekučných oddelení), keďže súd bol povinný konať a poskytnúť súdnu ochranu nielen vo veciach podaných žalobkyňou v exekučnom konaní, ale aj vo všetkých veciach a to každej agendy. Zámerom zákonom stanovenej lehoty na vydanie poverenia v trvaní 15 dní bolo zefektívnenie exekučného konania a snaha dosiahnuť, aby poverenie na vykonanie exekúcie nebolo zdržiavané nečinnosťou exekučného súdu. Uvedená lehota je pre súd záväzná len do tej miery, ak by jej nedodržanie mohlo byť označované za zbytočný prieťah. Táto lehota vychádzala z ideálnej predstavy zákonodarcu o dobe potrebnej na to, aby sa poverenie mohlo vydať.

Pre záver o zbytočných prietahoch exekučného súdu však nestačí len samotné prekročenie 15-dňovej lehoty, ale aj zohľadnenie ďalších relevantných okolností prípadu. Medzi takéto okolnosti patrí napr. správanie sa oprávneného, jeho súčinnosť, iné procesné prekážky a pod. Nemohlo obstať tvrdenie žalobkyne o „polemizovaní“ súdu o limitácií dĺžky konaní zákonnými lehotami. Výklad jednotlivých právnych predpisov nesmie byť formalistický, má byť ústavne konformný, eurokonformný ako aj teleologický (nachádzajúci zmysel a účel zákona). Primeraná rýchlosť konania je jednou z podmienok spravodlivého procesu v širšom zmysle slova. Príliš dlhé konanie ohrozuje jeho účinnosť, pomalá spravodlivosť je považovaná za odmietnutú spravodlivosť. Rýchlosť však neznamená prenáhlenosť. Konanie musí byť čo najrýchlejšie ale tak, aby tým neutrpela jeho kvalita. Nesmie ísť na úkor riadneho výkonu spravodlivosti a rešpektovania ostatných základných princípov konania (rozhodnutie ESLP vo veci: Neumeister v. Rakúsko z 27. decembra 1968). V rozhodnutí vo veci Bodaerdd v. Belgicko z 22. októbra 1992 ESLP uviedol, že čl. 6 Dohovoru o ľudských právach predpisuje rýchlosť súdneho konania, ale súčasne zakotvuje všeobecnejší princíp riadneho výkonu spravodlivosti (Dohovor taktiež ráta s tým, že konanie sa nemá príliš unáhliť).

Novelizovaná právna úprava ustanovenia § 9 ods. 2 ZoZS (od 1. januára 2013) aj explicitne zakotvila požiadavku posúdenia nesprávneho úradného postupu v závislosti od výsledkov právoplatných rozhodnutí označených súdov (ESLP alebo Ústavného súdu SR) alebo vybavenia sťažnosti na prietahy, príp. žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy. Je potrebné zdôrazniť, že súd prvého stupňa neaplikoval novú právnu úpravu (a preto nemohlo dôjsť k porušeniu princípu zákazu retroaktivity), keďže argumentačným základom súdu prvého stupňa bol platný právny stav v čase žalobkyňou tvrdeného postupu exekučného súdu (a to vo vzťahu k ZoZS a E. p.), ako aj judikatúra Ústavného súdu SR.

Je všeobecne známe, že aplikácia komunitárneho práva v oblasti noriem na ochranu spotrebiteľa predstavovala prelomenie predchádzajúcej súdnej praxe aj v oblasti exekučného konania, osobitne v období pred legislatívnymi zmenami E. p., smerujúcimi k úplnej transpozícii smerníc európskeho práva. Finálna legislatívna úprava ustanovenia § 44 ods. 2 E. p. vyňala vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských súdov zo zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty na vydanie poverenia od doručenia žiadosti súdneho exekútora. Primárnym prameňom komunitárneho práva sú aj rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie v Luxemburgu, ktorý zdôraznil povinnosť súdu ex offa skúmať neprijateľné podmienky vo vykonávacom konaní aj bez námietky účastníka konania (Asturcom Telecomunicaciones C-40/08). Osobitne je potrebné poukázať na uznesenie z 16. novembra 2010, POHOTOVOSTĚ, s.r.o. proti Iveta Korčkovská C-76/10, ktoré v odôvodnení obsahuje konštantnú judikatúru týkajúcu sa prieskumu nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách ex offa. V kontexte vyššie uvedeného bolo povinnosťou exekučného súdu postupovať v súlade s platnou právnou úpravou na ochranu spotrebiteľa, komunitárnym právom vrátane judikatúry, v dôsledku čoho by objektívne ani nemohlo dôjsť k rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia v lehote. Žalobkyňa, ktorá poukazovala na zásah do svojich podnikateľských aktivít, sa práve v ich dôsledku stala centrom pozornosti ochrany spotrebiteľa v Slovenskej republike, ako aj na úrovni príslušných orgánov Európskej únie. Podmienky poskytovania úverov, na základe ktorých boli vydávané exekučné tituly predstavujúce rozhodcovské rozsudky, boli kvalifikované ako neprijateľné podmienky. S poukazom na všetky vyššie uvedené dôvody výkon práva žalobkyne bol aj v rozpore s dobrými mravmi, predstavujúci účelovo vykonštruovaný nárok, bez preukázania legitímneho cieľa a hodnotového výkladu práva (v teórii práva označovaný typ žaloby ako žalobné zneužitie práva).

Ak chýbal prvý z atribútov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (v danom prípade nesprávny úradný postup) bolo bezpredmetné zaoberať sa existenciou ďalších atribútov, keďže by to na bezzákladnosti žaloby o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy nemohlo nič zmeniť. Preto námietka žalobkyne týkajúca sa nesprávnosti odmietnutia návrhu na znalecké dokazovanie nemohla byť dôvodná. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní tvrdila, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, svoje tvrdenie bližšie nekonkretizovala.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o trovách konania, v ktorom plne úspešná žalovaná náhradu trov konania nevyčísľala a tieto nevyplývali ani zo spisu, preto nepriznanie náhrady trov konania žalovanej bolo dôvodné.

Podľa § 222 ods. 3 a § 164 O. s. p. súdu prvého stupňa ale odvolací súd nariadil vykonanie opravy zrejmej nesprávnosti v úvodnej časti napadnutého rozsudku, spočívajúcej v potrebe označenia žalovanej spôsobom zodpovedajúcim zákonu aj žalobe (žalovanou je Slovenská republika /štát/, kým Ministerstvo spravodlivosti je len osobou, prostredníctvom ktorej štát koná). Preto správne označenie žalovanej má byť súladné s ustanovením § 21 ods. 4 a § 79 ods. 1 predposlednej vety O. s. p. a inak aj s tým, ako žalovanú v úvodnej časti tohto svojho rozsudku označil odvolací súd.

Aj v prípade uznesenia odvolanie podala včas účastníčka konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 201 a § 204 ods. 1 O. s. p.) a odvolací súd po preskúmaní uznesenia prvostupňového súdu v medziach odvolania žalobkyne (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) aj tu dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením rozhodol vecne správne o uložení poplatkovej povinnosti žalobkyne za podané odvolanie proti rozsudku, a to vo výške 20 eur.

Úprava súdnych poplatkov je obsiahnutá v ZoSP. Výpočet poplatkových úkonov a bližšie podmienky ich platenia sú obsiahnuté v sadzobníku súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu citovaného zákona. Keďže odvolacie konanie na základe odvolania žalobkyne bolo začaté podaním jeho odvolania, na vyrubenie súdneho poplatku za odvolanie je potrebné aplikovať ZoSP v znení účinnom v čase začatia odvolacieho konania, teda v znení zákona 286/2012 Z. z. účinného od 1.10.2012 (ďalej len „cit. zák.“).

V zmysle § 2 ods. 4 ZoSP v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie. Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ ZoSP poplatková povinnosť vzniká podaním odvolania, ak je poplatníkom odvolateľ a poplatok je splatný vznikom poplatkovej povinnosti (§ 8 ods. 1 ZoSP). Sadzba poplatku je pritom uvedená v sadzobníku buď percentom zo základu poplatku alebo pevnou sumou (§ 6 ods. 1 ZoSP). Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej (§ 6 ods. 2 ZoSP).

Podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov v znení ZoSP v znení zákona č. 286/2012 účinného od 1.10.2012 zo žaloby na náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok vo výške 20 eur.

V preskúmvanej veci je odvolací súd toho názoru, že súd prvého stupňa postupoval správne, ak žalobkyne za podané odvolanie vyrubil súdny poplatok vo výške 20 eur a to v zmysle položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov ZoSP v znení zákona č. 286/2012 Z. z. účinného od 1.10.2012. Odvolací súd zastáva názor, že poplatková povinnosť žalobkyne za podané odvolanie sa neviaže na znenie ZoSP účinného ku dňu podania žaloby na súd, ale na znenie zákona účinného, kedy vznikla poplatková povinnosť, t. j. kedy žalobkyňa podala odvolanie, čím začalo odvolacie konanie a to s poukazom na znenie ust. § 5 ods. 1 písm. a/ ZoSP. V danom prípade sa tak stalo za účinnosti zákona č. 286/2012 Z. z. účinného od 1.10.2012, ktorým bola založená poplatková povinnosť zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom vo výške 20 eur a preto je potrebné aplikovať toto zákonné ustanovenie. Neobstojí preto námietka žalobkyne, že súd prvého stupňa vyrubením tohto súdneho poplatku určil tento súdny poplatok nad rámec zákona.

Pokiaľ ide o odvolaciu námietku, podľa ktorej žalobkyňa podala odvolanie proti rozsudku a nie žalobu, len ktorá je podľa znenia položky 7a sadzobníka poplatkov predmetom spoplatnenia a súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku, preto odvolateľ nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie, odvolací súd uzatvára nasledovné:

Podľa § 1 ZoSP sa súdne poplatky vyberajú za jednotlivé úkony alebo konania súdov, ak sa tieto vykonávajú na návrh účastníkov konania a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona. Pritom treba dôrazne rozlišovať úkony, ktoré sa spoplatňujú, od konaní súdov.

Konaním na návrh (resp. na základe žaloby) sa rozumie predovšetkým konanie podľa Občianskeho súdneho poriadku. Za konanie sa pre účely platenia súdnych poplatkov považuje nielen konanie pred

súdom prvého stupňa, ale rovnako i odvolacie konanie a dovolacie konanie (§ 6 ods. 1 ZoSP). Cit. ust. § 6 ods. 2 pritom výslovne zakotvuje, že poplatok podľa rovnakej sadzby ako za návrh sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Úkony a konania, ktoré majú byť spoplatnené, predpokladajú ich výslovné zaradenie do sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona. Sadzobník súdnych poplatkov sa s touto problematikou vysporiadal tak, že vytvoril štyri časti, z ktorých I. časť upravuje poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, II. časť poplatky za úkony súdov, III. časť sa zaoberá poplatkami orgánov štátnej správy súdov, no a posledná IV. časť je venovaná poplatkom za úkony prokuratúry.

Poplatok za podanie návrhu je splatný jeho podaním (§ 8 ods. 1 ZoSP). Pod pojem návrh treba subsumovať aj odvolanie, ako návrh na odvolacie konanie. Je to spôsobené tým, že zákon síce pri vymedzení pojmov nie je dôsledný, avšak z celkovej konštrukcie úpravy súdnych poplatkov sadzobníkom tvoriacim prílohu ZoSP nemožno spochybníť to, že poplatková povinnosť stanovená položkou 7a sadzobníka sa vzťahuje na celé konanie o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, pričom odvolacie konanie je konanie o riadnom opravnom prostriedku. Podľa názoru odvolacieho súdu aj poznámka 3 uvedenú len k položke 1 v znení „Poplatky podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej“, je preto potrebné vykladať v kontexte s konštrukciou celého zákona včítane sadzobníka súdnych poplatkov (oddelené štyri časti) tak, že sa vzťahuje na celú prvú časť upravujúcu poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní, teda aj k položke 7a, ktorou je určený súdny poplatok za občianske súdne konanie o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Z vyššie uvedeného tak vyplýva, že ak žalobkyňa napadla predmetný rozsudok vo veci samej v zákonnej lehote odvolaním, súd prvého stupňa preskúmaným uznesením správne podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov (v spojení s vyššie cit. ust. zákona o súdnych poplatkoch) žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie a to v správnej výške 20 eur.

Odvolací súd poukazuje aj na Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015, podľa ktorého ak bolo odvolanie (dovolanie) po 30. septembri 2012, vzťahuje sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom (dovolacom) konaní, právna úprava účinná od 1. októbra 2012, i keď konanie vo veci samej na súde prvého stupňa začalo pred 30. septembrom 2012.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p..

Podľa § 222 ods. 3 a § 164 a § 167 ods. 2 O. s. p. súdu prvého stupňa aj tu odvolací súd nariadil vykonanie opravy zrejmej nesprávnosti v označení položky sadzobníka súdnych poplatkov, keď namiesto položky č. 7a bola uvedená položka „č. 13 písm. a/“, ktorej však nezodpovedala výška súdneho poplatku 20 eur, vzťahujúca sa na položku č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov. Súčasne je potrebné opraviť označenie žalovanej, spôsobom zodpovedajúcim zákonu a žalobe.

Z dôvodu, že žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná, podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. jej vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná však nepodala návrh na priznanie náhrady trov konania a zo spisu vznik trov odvolacieho konania tejto účastníčky nevplýval. Odvolací súd preto rozhodol tak, že žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.